รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

---

1. **ชุดโครงการวิจัย** : วิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
2. **โครงการวิจัย** : วิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

   กิจกรรม : วิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อผลผลิตและแป้งสูง
3. **ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย)** : การประเมินความสามารถในการสะสมน้ำหนักได้เร็วของสายพันธุ์มันสำปะหลัง (ลูกผสมปี 2555)
4. **ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ)** : Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids)
5. **คณะผู้ดำเนินงาน**

หัวหน้าการทดลอง : นางสาวกุสุมา รอดแผ้วพาล ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง

ผู้ร่วมงาน

: นายจำนงค์ ชัญถาวร ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์
นางสาวกาณจนา กิระศักดิ์ ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น
นายนิพนธ์ ภาชนะวรรณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม
นางสาวศรีนวล สุราษฎร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโนนสูง
นางสาวกัณทิมา ทองศรี ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พิษณุโลก
นางสาวศิริรัตน์ เถื่อนสมบัติ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสกลนคร
นางสาวสุรีรัตน์ โตสิรภัทร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรร้อยเอ็ด
นางโสภิตา สมคิด สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4
นายสุชาติ แก้วกมลจิต ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์
นางวราภรณ์ อินทรทรง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร
นางสาวพิกุลทอง สุอนงค์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรบุรีรัมย์
นางสาวนิรมล ดำพะธิก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ
นายอดิศักดิ์ สายนภา ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง

รหัสการทดลอง 01-61-59-01-01-00-09-59

6. **บทคัดย่อ**

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสำหรับปลูกในสภาพหลังนา ประเมินความสามารถในการสะสมน้ำหนักได้เร็วของพันธุ์ โดยนำพันธุ์มันสำปะหลังลูกผสมปี 2555 ที่ผ่านการคัดเลือกจากงานเปรียบเทียบมาตรฐาน : เพื่อเก็บเกี่ยวอายุสั้น 8 พันธุ์ และลูกผสม ปี 2545 1 พันธุ์ ใช้พันธุ์ระยอง 5 ระยอง 7 ระยอง 72 และเกษตรศาสตร์ 50 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ วางแผนการทดลองแบบ RCB มี 13 กรรมวิธี ทำ 3 ซ้ำ ทดลอง 13 สถานที่ คือ แปลงเกษตรกร จ.สระแก้ว นครสวรรค์ พิษณุโลก ขอนแก่น สกลนคร อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด มหาสารคาม นครราชสีมา ยโสธร บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ และ สุรินทร์ ปลูกมันสำปะหลังเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. 2559 หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวข้าวและเก็บเกี่ยวเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2560 พบว่า พันธุ์ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตหัวสด 3,026 กิโลกรัม/ไร่ สูงกว่าพันธุ์ระยอง 72 ที่ให้ผลผลิตหัวสด 2,987 กิโลกรัม/ไร่ (คิดเป็น 1.3 %) พันธุ์ CMR55-09-6 และ CMR55-125-1 มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง 20.7 และ 20.2 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่าพันธุ์ระยอง 5 14 และ 11 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตแป้ง 631 กิโลกรัม/ไร่ สูงกว่าพันธุ์ระยอง 72 ที่ให้ผลผลิต 612 กิโลกรัมต่อไร่

7. คำนำ

ความต้องการพันธุ์มันสำปะหลังของเกษตรกรในปัจจุบันนอกจากต้องการพันธุ์ที่ให้ผลผลิตและแป้งสูงเมื่อเก็บเกี่ยวที่อายุปกติแล้ว เกษตรกรในหลายพื้นที่มีความต้องการพันธุ์มันสำปะหลังที่สามารถเก็บเกี่ยวได้เร็วและสามารถปลูกได้ในสภาพหลังนา ส่วนใหญ่นาข้าวในประเทศไทยเป็นนาข้าวที่อาศัยน้ำฝน หลังการทำนาปีเรียบร้อยแล้วพื้นที่นาจะถูกทิ้งไว้เพื่อทำนาในปีถัดไป ซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรแต่อย่างใด ดังนั้นการปลูกมันสำปะหลังหลังจากการทำนาจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรที่จะใช้พื้นที่ของนาข้าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพราะเมื่อทำการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังเสร็จเรียบร้อยก็สามารถทำนาต่อได้ทันที เพิ่มรายได้ในเกษตรกรในช่วงที่ไม่มีการทำนา (IMMERFT, 2015)

การประเมินความสามารถในการสะสมน้ำหนักได้เร็วของสายพันธุ์มันสำปะหลัง จะนำพันธุ์มันสำปะหลังลูกผสมปี 2555 ที่ผ่านการคัดเลือกจากงานเปรียบเทียบมาตรฐาน : เพื่อเก็บเกี่ยวอายุสั้น จำนวน 8 พันธุ์ และลูกผสม ปี 2545 จำนวน 1 พันธุ์ มาปลูกทดลอง ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 13 สถานที่ เพื่อจะได้ข้อมูลการแสดงออกและการปรับตัวของพันธุ์ ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับพันธุ์ระยอง 5 ระยอง 7 ระยอง 72 และเกษตรศาสตร์ 50 เพื่อคัดเลือกพันธุ์มันสำปะหลังที่ให้ผลผลิตและเปอร์เซ็นต์แป้งสูง เมื่อเก็บเกี่ยวที่อายุประมาณ 6 เดือนหรือ ก่อนเริ่มทำนาฤดูใหม่

8. วิธีดำเนินการ

- อุปกรณ์

1. มันสำปะหลังพันธุ์ลูกผสมปี 2555 ซึ่งผ่านการคัดเลือกมาจากงานเปรียบเทียบมาตรฐาน 8 พันธุ์ และลูกผสมปี 2545 จำนวน 1 พันธุ์
2. มันสำปะหลังพันธุ์เปรียบเทียบ 4 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ระยอง 5 ระยอง 7 ระยอง 72 และเกษตรศาสตร์ 50
3. เครื่องวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง แบบ Reimann scale
4. ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

5. สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช โรค และแมลง

- วิธีการ

วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design จำนวน 3 ซ้ำ กรรมวิธีการทดลองประกอบด้วย สายพันธุ์มันสำปะหลังลูกผสมปี 2555 จำนวน 8 สายพันธุ์ และพันธุ์เปรียบเทียบ จำนวน 4 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ระยอง 5 ระยอง 7 ระยอง 72 และเกษตรศาสตร์ 50

ปลูกขยายเตรียมท่อนพันธุ์มันสำปะหลังลูกผสม ประมาณ 8 สายพันธุ์ พร้อมพันธุ์เปรียบเทียบ ในเดือนมกราคมเพื่อให้มีท่อนพันธุ์พร้อมปลูกในเดือนพฤศจิกายน คัดเลือกพื้นที่ปลูกในสภาพหลังนา โดยพื้นที่นาเป็นนาดอน เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย เก็บตัวอย่างดิน ปลูกมันสำปะหลังหลังเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จและดินยังมีความชื้น คือ ประมาณ ต้นเดือนพฤศจิกายน ใช้ขนาดแปลงย่อย 5x8 เมตร ระยะปลูก 1.00 x 0.80 เมตร ปลูก 5 แถว ๆ ละ 10 ต้น สำหรับการใส่ปุ๋ยจะใส่ปุ๋ยเคมี ตามค่าวิเคราะห์ดิน ใส่ในช่วง 1 เดือนหลังปลูก โดยใส่ 2 ข้างลำต้น บริเวณชายพุ่มใบแล้วพรวนดินกลบ กำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน และใช้สารกำจัดวัชพืชตามความจำเป็น เก็บเกี่ยวผลผลิตในพื้นที่เก็บเกี่ยว 3x6.4 เมตร เมื่อมันสำปะหลังอายุ ประมาณ 6 เดือน หรือ ก่อนเริ่มทำนาฤดูใหม่ โดยเก็บเกี่ยวในพื้นที่ 3 แถวกลางและเว้นแถวริมโดยรอบ

การบันทึกข้อมูล วันปฏิบัติการต่างๆ พิกัดแปลง ข้อมูลสภาพแวดล้อม ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์ ผลการวิเคราะห์ดินก่อนปลูก ลักษณะเนื้อดินและหน้าตัดดิน (soil profile) เปอร์เซ็นต์ความงอก การเจริญเติบโต ความสูง ลักษณะทรงต้น จำนวนลำต่อต้น จำนวนต้นเก็บเกี่ยว ดัชนีเก็บเกี่ยว น้ำหนักหัวสด เปอร์เซ็นต์แป้ง การเข้าทำลายของโรค และแมลงที่สำคัญ (แปลงที่ จ.สระแก้ว สกัดแป้งเพื่อวิเคราะห์คุณภาพด้านความหนืดและขนาดเม็ดแป้งด้วย) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ analysis of variance เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งหมดโดยใช้ Duncan’s New multiple Range Test (DMRT)

- เวลาและสถานที่

เริ่มต้น พฤศจิกายน 2559 สิ้นสุด กรกฎาคม 2560

แปลงเกษตรกร จ.สระแก้ว นครสวรรค์ พิษณุโลก ขอนแก่น สกลนคร อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด มหาสารคาม นครราชสีมา ยโสธร บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ และ สุรินทร์

9. ผลการทดลองและวิจารณ์

ผลการทดลองจากทั้ง 13 แปลง พบว่า พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ให้ผลผลิตสูงสุด 3,331 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-09-6 และ ระยอง 72 ให้ผลผลิต 3,026 และ 2,987 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์เกษตรศาสตร์ มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 20.8 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา คือ CMR55-09-6 และ CMR55-125-1 มีเปอร์เซ็นต์แป้ง 20.7 และ 20.2 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด คือ 763 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมา คือ CMR55-09-6 และ ระยอง 72 ให้ผลผลิตแป้ง 631 และ 612 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ แปลงมันสำปะหลังใน จ. สระแก้วและสุรินทร์เกิดความเสียหาย เนื่องจากน้ำท่วมขัง ส่งผลให้หัวเน่าทำให้ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

แปลงเกษตรกร จ.นครสวรรค์

พันธุ์ CMR55-46-18 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 3,253 กก./ไร่ ซึ่งไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับอีก 11 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-09-6 CMR55-12-51 CMR55-147-23 และ ระยอง 72 ให้ผลผลิตหัวสด 3,233 3,212 3,127 และ 3,053 กก./ไร่

พันธุ์ CMR55-09-6 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 25.8 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งกับอีก 11 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ OMR45-27-76 CMR55-74-3 ระยอง 5 และ เกษตรศาสตร์ 50 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 25.6 23.3 23.1 และ 22.2 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 835 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งกับอีก 11 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ OMR45-27-76 CMR55-74-3 CMR55-12-51 และ ระยอง 5 ให้ผลผลิตแป้ง 738 696 674 และ 655 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ.ขอนแก่น

พันธุ์ ระยอง 72 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 3,672 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับอีก 7 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-154-114 CMR55-12-51 และ CMR55-74-3 ให้ผลผลิตหัวสด 3,300 3,256 3,122 และ 2,657 กก./ไร่

พันธุ์ CMR55-74-3 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 22.5 เปอร์เซ็นต์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-154-114 CMR55-09-6 CMR55-147-23 และ CMR55-12-51 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 21.3 20.5 19.0 และ 18.9 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์ CMR55-12-51 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 777 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมรนัยสำคัญกับอีก 8 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ระยอง 72 เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-154-114 และ CMR55-74-3 ให้ผลผลิตแป้ง 734 700 635 และ 510 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ. ร้อยเอ็ด

พันธุ์ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 3,300 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับอีก 9 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-154-114 เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-74-3 และ ระยอง 7 ให้ผลผลิตหัวสด 2,582 2,411 2,306 และ 1,742 กก./ไร่

พันธุ์ ระยอง 72 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 17.6 เปอร์เซ็นต์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-147-23 CMR55-154-114 เกษตรศาสตร์50 และ CMR55-12-51 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 17.5 17.5 17.4 และ 17.3 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 509 กก./ไร่ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-154-114 เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-74-3 และ CMR55-12-51 ให้ผลผลิตแป้ง 434 363 352 และ 320 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ. อำนาจเจริญ

พันธุ์ CMR55-74-3 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 1,767 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับอีก 5 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-46-18 ระยอง 5 CMR55-12-51 และ CMR55-36-52 ให้ผลผลิตหัวสด 1,717 1,717 1,625 และ 1,472 กก./ไร่

พันธุ์ CMR55-125-1 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 24.3 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งไม่แตกต่างกับอีก 8 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-36-52 CMR55-12-51 เกษตรศาสตร์ 50 และ CMR55-09-6 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 24.2 23.9 23.2 และ 22.4 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์ CMR55-12-51 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 392 กก./ไร่ ซึ่งไม่แตกต่างกับอีก 6 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-46-18 CMR55-36-52 ระยอง 5 และ เกษตรศาสตร์50 ให้ผลผลิตแป้ง 369 359 338 และ 320 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ. นครราชสีมา

พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 3,335 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งกับอีก 11 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ระยอง 7 CMR55-36-52 CMR55-154-114 และ CMR55-125-1 ให้ผลผลิตหัวสด 2,647 2,333 2,025 และ 1,861 กก./ไร่

พันธุ์ CMR55-125-1 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 28.9 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งไม่แตกต่างกับอีก 11 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ เกษตรศาสตร์50 CMR55-36-52 CMR55-147-23 และ ระยอง 7 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 27.4 27.4 27.0 และ 26.1 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์เกษตรศาสตร์50 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 913 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างกับอีก 12 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ระยอง 7 CMR55-36-52 CMR55-125-1 และ CMR55-154-114 ให้ผลผลิตแป้ง 660 633 542 และ 488 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ.บุรีรัมย์

พันธุ์ OMR45-27-76 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 1,723 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับอีก 9 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-46-18 CMR55-09-6 และ CMR55-154-114 ให้ผลผลิตหัวสด 1,490 1,203 1,186และ 1,059 กก./ไร่

พันธุ์ OMR45-27-76 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 15.7 เปอร์เซ็นต์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-125-1 CMR55-36-52 และ CMR55-09-6 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 15.2 14.8 14.7 และ 13.6 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์ OMR45-27-76 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 267 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับอีก 9 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-46-18 CMR55-09-6 และ CMR55-154-114 ให้ผลผลิตแป้ง 229 166 165 และ 140 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ.สกลนคร

พันธุ์ CMR55-147-23 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 4,767 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับอีก 4 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-74-3 ระยอง 5 และ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตหัวสด 4,617 4,289 4,286 และ 4,164 กก./ไร่

พันธุ์ CMR55-09-6 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 21.7 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งไม่แตกต่างกับอีก 10 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-12-51 CMR55-125-1 OMR45-27-76 และเกษตรศาสตร์ 50 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 20.9 20.7 20.6 และ 20.5 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 951 กก./ไร่ ซึ่งไม่แตกต่างกับอีก 10 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-147-23 CMR55-09-6 CMR55-12-51 และ OMR45-27-76 ให้ผลผลิตแป้ง 911 905 849 และ 836 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ. มหาสารคาม

พันธุ์ OMR45-27-76 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 4,083 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งกับอีก 9 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-46-18 CMR55-12-51 CMR55-09-6 และ เกษตรศาสตร์50 ให้ผลผลิตหัวสด 3,428 3,308 3,050 และ 2,692 กก./ไร่

พันธุ์ CMR55-125-1 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 17.2 เปอร์เซ็นต์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-147-23 OMR45-27-76 CMR55-12-51 และ เกษตรศาสตร์ 50 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 17.1 16.7 16.4 และ 16.0 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์ OMR45-27-76 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 689 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งกับอีก 10 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ CMR55-12-51 CMR55-147-23 CMR55-46-18 และ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตแป้ง 572 562 438 และ 434 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ. อุบลราชธานี

พันธุ์ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 4,428 กก./ไร่ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ระยอง 72 เกษตรศาสตร์ 50 ระยอง 7 และ CMR55-154-11 ให้ผลผลิตหัวสด 4,211 4,089 4,005 และ 3,964 กก./ไร่

พันธุ์ระยอง 72 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 21.3 เปอร์เซ็นต์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-74-3 ระยอง 7 และ CMR55-125-1 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 19.7 19.6 19.5 และ 19.0 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์ระยอง 72 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 899 กก./ไร่ ซึ่งไม่แตกต่างกับอีก 9 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 CMR55-09-6 ระยอง 7 และ CMR55-74-3 ให้ผลผลิตแป้ง 815 805 778 และ 756 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ.ยโสธร

พันธุ์ เกษตรศาสตร์ 50 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 6,564 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งกับอีก 12 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ระยอง 7 ระยอง 72 CMR55-154-114 และ ระยอง 5 ให้ผลผลิตหัวสด 5,328 5,247 4,544 และ 4,366 กก./ไร่

พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 31.8 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งกับอีก 12 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ ระยอง 5 CMR55-09-6 ระยอง7 และ CMR55-36-52 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 26.9 26.5 25.8 และ 25.0 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 2,084 กก./ไร่ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งกับอีก 12 พันธุ์ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ระยอง 7 ระยอง 72 ระยอง 5 และ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตแป้ง 1,379 1,301 1,176 และ 1,086 กก./ไร่

แปลงเกษตรกร จ. พิษณุโลก

พันธุ์ระยอง 72 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุด 5,778 กก./ไร่ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตรองลงมา คือ พันธุ์ระยอง 7 CMR55-09-6 OMR45-27-76 และ CMR55-46-18 ให้ผลผลิตหัวสด 5,411 5,292 5,094 และ 4,964 กก./ไร่

พันธุ์ CMR55-154-114 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุด 25.2 เปอร์เซ็นต์ ส่วนพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์แป้งรองลงมา คือ พันธุ์ OMR45-27-76 CMR55-09-6 CMR55-125-1 และ เกษตรศาสตร์ 50 ให้เปอร์เซ็นต์แป้ง 24.0 23.6 23.6 และ 23.4 เปอร์เซ็นต์

พันธุ์ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตแป้งสูงสุด 1,245 กก./ไร่ ส่วนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตแป้งรองลงมา คือ พันธุ์ระยอง 72 OMR45-27-76 CMR55-154-114 และ CMR55-125-1 ให้ผลผลิตแป้ง 1,204 1,178 1,171 และ 1,153 กก./ไร่

10. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

มันสำปะหลังพันธุ์ CMR55-09-6 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุดเมื่อปลูกที่ จ.ร้อยเอ็ดและอุบลราชธานี พันธุ์ CMR55-46-18 ให้ผลผลิตหัวสดเมื่อปลูกที่ จ.นครสวรรค์ พันธุ์ CMR55-147-23 ให้ผลผลิตหัวสดสูงสุดเมื่อปลูกที่ จ.สกลนคร และพันธุ์ OMR45-27-76 ให้ผลผลิตสูงสุดเมื่อปลูกที่ จ.บุรีรัมย์และมหาสารคาม

มันสำปะหลังพันธุ์ CMR55-09-6 ให้เปอร์เซ็นต์แป้งสูงสุดเมื่อปลูกที่ จ.นครสวรรค์และสกลนคร

11. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ได้พันธุ์มันสำปะหลังที่ให้ผลผลิตและแป้งสูงกว่าพันธุ์ระยอง 72 เพื่อปลูกในสภาพหลังนาและเก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 6 เดือน

12. เอกสารอ้างอิง

IMMERFT. 2015. *การปลูกมันสำปะหลัง ในนาข้าว.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.farm-kaset.com/การปลูกมันสำปะหลัง/. 16 ตุลาคม 2560.

Table 1 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Nakhon Sawan 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]

CMR55-09-6	3,233 a	25.8 a	835 a	0.58 a	225 c	106
CMR55-12-51	3,212 a	21.0 bcd	674 bc	0.56 b	178 h	105
CMR55-36-52	2,802 a	21.4 bc	599 bc	0.53 cd	216 d	92
CMR55-46-18	3,253 a	13.6 f	439 d	0.55 b	183 h	107
CMR55-74-3	2,998 a	23.3 ab	696 bc	0.56 b	318 a	98
CMR55-125-1	2,823 a	20.3 cde	571 c	0.53 c	187 gh	92
CMR55-147-23	3,127 a	18.7 de	585 c	0.52 d	198 ef	102
CMR55-154-114	2,090 b	18.2 e	382 d	0.49 e	193 fg	68
OMR45-27-76	2,885 a	25.6 a	738 ab	0.55 b	233 c	94
Rayong5	2,845 a	23.1 ab	655 bc	0.56 b	193 fg	93
Rayong7	2,990 a	21.9 bc	648 bc	0.58 a	205 e	98
Kasetsart50	2,772 a	22.2 bc	616 bc	0.53 c	243 b	91
Rayong72	3,053 a	19.7 cde	604 bc	0.58 a	205 e	100
CV (%)	11.7	6.9	12.4	1.2	2.3	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 2 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Khon Kaen 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	2,283 abc	20.5	402 cde	0.54 b-e	153 bcd	62
CMR55-12-51	3,122 abc	18.9	777 a	0.63 ab	123 de	85
CMR55-36-52	2,134 bc	13.2	485 a-e	0.44 fg	194 a	58
CMR55-46-18	1,992 bc	18.6	369 de	0.52 c-g	131 b-e	54
CMR55-74-3	2,657 abc	22.5	510 a-e	0.53 c-f	158 b	72
CMR55-125-1	1,895 bc	14.8	406 cde	0.43 g	126 cde	52
CMR55-147-23	2,035 bc	19	356 de	0.43 g	126 cde	55
CMR55-154-114	3,256 ab	21.3	635 a-d	0.50 d-g	157 bc	89
OMR45-27-76	1,622 c	13.3	329 de	0.59 a-d	115 ef	44
Rayong5	1,572 c	14.4	307 e	0.45 efg	130 b-e	43
Rayong7	2,116 bc	16.8	445 b-e	0.58 bcd	94 f	58
Kasetsart50	3,300 ab	12.3	700 abc	0.62 abc	133 b-e	90
Rayong72	3,672 a	17.1	734 ab	0.68 a	143 b-e	100
CV (%)	32.8	16.5	32.3	9.6	12.1	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 3 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Roi Et 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	3,300 a	16.1	509	0.42	97	334
CMR55-12-51	1,698 bcd	17.3	320	0.48	96	172
CMR55-36-52	1,619 bcd	16.3	233	0.43	95	164
CMR55-46-18	1,093 cd	15.6	186	0.49	91	111
CMR55-74-3	2,306 a-d	16.0	352	0.59	105	233
CMR55-125-1	1,735 bcd	15.8	285	0.40	79	175
CMR55-147-23	1,260 bcd	17.5	234	0.39	108	127
CMR55-154-114	2,582 ab	17.5	434	0.46	126	261
OMR45-27-76	1,607 bcd	17.3	295	0.39	87	162
Rayong5	1,587 bcd	16.8	241	0.45	110	160
Rayong7	1,742 bcd	15.6	290	0.46	89	176
Kasetsart50	2,411 abc	17.4	363	0.52	108	244
Rayong72	989 d	17.6	192	0.58	88	100
CV (%)	37.7	15.1	40.1	19.1	15.5	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 4 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Amnat Charoen 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Relative check [2/]
CMR55-09-6	658 d	22.4 ab	146 de	0.45 bcd	57
CMR55-12-51	1,625 ab	23.9 a	392 a	0.60 ab	142
CMR55-36-52	1,472 abc	24.2 a	359 abc	0.38 bcd	128
CMR55-46-18	1,717 ab	21.2 abc	369 ab	0.48 a-d	150
CMR55-74-3	1,767 a	15.5 e	291 a-e	0.38 bcd	154
CMR55-125-1	836 cd	24.3 a	200 b-e	0.28 d	73
CMR55-147-23	972 bcd	17.7 cde	178 b-e	0.31 d	85
CMR55-154-114	1,122 a-d	15.6 e	180 b-e	0.47 a-d	98
OMR45-27-76	625 d	20.2 a-d	127 e	0.36 cd	54
Rayong5	1,717 ab	19.1 b-e	338 a-d	0.69 a	150
Rayong7	836 cd	20.8 abc	172 cde	0.49 a-d	73
Kasetsart50	1,372 a-d	23.2 ab	320 a-d	0.59 abc	120
Rayong72	1,147 a-d	16.5 de	192 b-e	0.58 abc	100
CV (%)	33.7	10,8	39.4	25.5	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 5 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Nakhon Ratchasima 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	1,600 b-e	24.47 a	401 bcd	0.65	102	100
CMR55-12-51	983 de	14.50 c	167 de	0.66	125	61
CMR55-36-52	2,333 bc	27.43 a	633 bc	0.61	108	145
CMR55-46-18	581 e	16.43 bc	98 e	0.64	100	36
CMR55-74-3	1,722 bcd	23.20 ab	394 bcd	0.63	121	107
CMR55-125-1	1,861 bcd	28.87 a	542 bc	0.57	95	116
CMR55-147-23	1,444 cde	27.00 a	383 bcd	0.62	115	90
CMR55-154-114	2,025 bcd	24.10 ab	488 bc	0.67	100	126
OMR45-27-76	1,734 bcd	25.40 a	435 bcd	0.68	112	108
Rayong5	1,469 cde	23.73 ab	347 cde	0.44	104	91
Rayong7	2,647 ab	26.07 a	660 b	0.72	97	165
Kasetsart50	3,335 a	27.47 a	913 a	0.67	93	208
Rayong72	1,606 b-e	23.10 ab	418 bcd	0.59	90	100
CV (%)	31.4	17.5	32.8	15.2	14.4	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 6 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Buri Ram 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	1,186 abc	13.6	165 abc	0.36	126	144
CMR55-12-51	892 bcd	11.5	105 c	0.42	95	108
CMR55-36-52	703 cd	14.7	102 c	0.25	137	85
CMR55-46-18	1,203 abc	13.3	166 abc	0.44	123	146
CMR55-74-3	453 d	10.4	47 c	0.33	104	55
CMR55-125-1	875 bcd	14.8	133 bc	0.38	105	106
CMR55-147-23	879 bcd	13.3	118 bc	0.30	85	107
CMR55-154-114	1,059 bcd	12.8	140 bc	0.29	113	128
OMR45-27-76	1,723 a	15.7	267 a	0.58	97	209
Rayong5	686 cd	10.5	72 c	0.26	121	83
Rayong7	975 bcd	13.2	137 bc	0.42	79	118
Kasetsart50	1,490 ab	15.2	229 ab	0.48	98	181
Rayong72	825 bcd	11.9	99 c	0.35	110	100
CV (%)	34.7	15.6	45.9	30.6	19.0	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 7 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Sakon Nakhon 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	4,164 abc	21.7 a	905 a	0.56 abc	122	103
CMR55-12-51	4,039 a-d	20.9 a	849 ab	0.57 abc	96	100
CMR55-36-52	3,172 d	19.7 abc	626 b	0.49 d	134	79
CMR55-46-18	3,361 cd	19.5 abc	658 b	0.49 cd	113	84
CMR55-74-3	4,289 ab	16.9 c	733 ab	0.58 ab	119	107
CMR55-125-1	3,742 bcd	20.7 a	756 ab	0.50 cd	120	93
CMR55-147-23	4,767 a	19.1 abc	911 a	0.52 bcd	113	118
CMR55-154-114	3,717 bcd	16.5 c	616 b	0.50 cd	122	92
OMR45-27-76	4,030 a-d	20.6 ab	836 ab	0.57 abc	109	100
Rayong5	4,286 ab	17.2 bc	736 ab	0.57 abc	121	106
Rayong7	4,158 abc	18.5 abc	777 ab	0.60 a	99	103
Kasetsart50	4,617 ab	20.5 ab	951 a	0.59 ab	127	115
Rayong72	4,025 a-d	18.8 abc	756 ab	0.55 a-d	116	100
CV (%)	11.6	9.3	15.7	7.0	12.8	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 8 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Maha Sarakham 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	3,050 a-d	14.3	438 bc	0.41 abc	240 ab	133
CMR55-12-51	3,308 abc	16.4	572 ab	0.53 a	168 d	144
CMR55-36-52	1,389 e	14.3	199 c	0.24 e	228 ab	60
CMR55-46-18	3,428 ab	15.8	562 ab	0.44 ab	223 ab	149
CMR55-74-3	1,917 cde	13.9	256 c	0.27 cde	240 ab	83
CMR55-125-1	2,333 b-e	17.2	404 bc	0.35 b-e	248 a	101
CMR55-147-23	2,358 b-e	17.1	408 bc	0.34 b-e	202 a-d	103
CMR55-154-114	1,267 e	13.3	205 c	0.24 e	249 a	55
OMR45-27-76	4,083 a	16.7	689 a	0.53 a	224 ab	178
Rayong5	1,889 de	12.3	239 c	0.26 de	236 ab	82
Rayong7	1,509 e	15.2	232 c	0.29 b-e	177 cd	66
Kasetsart50	2,692 b-e	16.0	434 bc	0.41 a-d	215 abc	
Rayong72	2,300 b-e	14.5	333 bc	0.40 a-d	196 bcd	100
CV (%)	30.2	12.5	34.1	21.3	11.1	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 9 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Ubon Ratchathani 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	4,428	18.5	805 abc	0.78	114	105
CMR55-12-51	3,692	18.9	701 a-d	0.79	107	88
CMR55-36-52	3,089	15.5	463 e	0.74	99	73
CMR55-46-18	2,949	16.7	493 de	0.71	108	70
CMR55-74-3	3,861	19.6	756 abc	0.76	117	92
CMR55-125-1	3,287	19.0	626 b-e	0.71	139	78
CMR55-147-23	3,831	17.6	673 a-e	0.73	115	91
CMR55-154-114	3,964	16.8	665 a-e	0.75	113	94
OMR45-27-76	3,356	17.5	575 cde	0.69	120	80
Rayong5	3,761	18.3	671 a-e	0.73	115	89
Rayong7	4,005	19.5	778 abc	0.77	110	95
Kasetsart50	4,089	19.7	815 ab	0.73	121	97
Rayong72	4,211	21.3	899 a	0.74	109	100
CV (%)	17.0	14.5	17.6	5.8	16.6	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 10 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Yasothon 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	4,097 cde	26.5 bc	1,086 bcd	0.47 c	167 bc	78
CMR55-12-51	4,142 b-e	23.1 b-e	956 de	0.46 cd	159 cde	79
CMR55-36-52	1,850 g	25.0 bcd	473 g	0.27 e	185 a	35
CMR55-46-18	2,780 fg	22.6 b-e	617 fg	0.44 cd	159 cde	53
CMR55-74-3	3,604 def	18.9 e	681 efg	0.45 cd	135 g	69
CMR55-125-1	3,150 ef	22.4 cde	716 efg	0.38 d	162 bcd	60
CMR55-147-23	4,308 b-e	24.0 bcd	1,048 cd	0.53 bc	135 g	82
CMR55-154-114	4,544 bcd	21.1 de	953 de	0.47 c	162 bcd	87
OMR45-27-76	4,231 b-e	21.5 de	908 def	0.64 a	149 ef	81
Rayong5	4,366 bcd	26.9 b	1,176 bcd	0.52 c	144 fg	83
Rayong7	5,328 b	25.8 bc	1,379 b	0.61 ab	153 def	102
Kasetsart50	6,564 a	31.8 a	2,084 a	0.62 a	173 b	125
Rayong72	5,247 bc	24.8 bcd	1,301 bc	0.63 a	147 ef	100
CV (%)	15.0	9.3	16.8	9.3	4.1	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72

Table 11 Fresh root yield, Starch content, Starch yield, Harvest index, Plant Height and Relative check of Assessment on Cassava Fresh Root Weight Accumulation (2012 Hybrids) at Phitsanulok 2016/17 harvest at 6 months after planting.

Variety	Fresh Root Yield (kg/rai)	Starch Content (%)[1/]	Starch Yield (kg/rai)	Harvest Index	Plant Height (cm)	Relative check [2/]
CMR55-09-6	5,292	23.6	1,245	0.55	173 ab	92
CMR55-12-51	4,842	22.0	1,066	0.58	156 bcd	84
CMR55-36-52	3,894	18.1	721	0.46	207 a	67
CMR55-46-18	4,964	19.5	1,022	0.54	180 ab	86
CMR55-74-3	3,803	18.4	814	0.50	175 ab	66
CMR55-125-1	4,867	23.6	1,153	0.53	151 bcd	84
CMR55-147-23	2,606	15.9	444	0.43	125 d	45
CMR55-154-114	4,569	25.2	1,171	0.48	180 ab	79
OMR45-27-76	5,094	24.0	1,178	0.58	173 ab	88
Rayong5	4,356	17.3	774	0.57	173 ab	75
Rayong7	5,411	17.1	920	0.66	133 cd	94
Kasetsart50	4,000	23.4	973	0.59	163 bcd	69
Rayong72	5,778	20.0	1,204	0.67	166 bc	100
CV (%)	30.0	18.5	38.3	15.4	12.5	-

In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT.

[1/] Harvesting in May, 2017

[2/] Relative check is Rayong 72